

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE  
DECIZIE**

**17 noiembrie 2020**

**mun. Chișinău**

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti

Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac, Victor Boico,

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vitalie Călugăreanu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2019, în cauza penală în privința lui

*Botnari Feodor xxxx xxxx xxxx;*

*Dumbrava Alexandru xxxx xxxx xxxx;*

*Munteanu Teodor xxxx xxxx xxxx;*

*Samson Ion xxxx xxxx xxxx.*

**Termenul de examinare a cauzei:**

Prima instanță: 08.08.2016 – 11.03.2019;

Instanța de apel: 03.04.2019 – 03.12.2019;

Instanța de recurs: 17.02.2020 – 17.11.2020.

Asupra recursului declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

**C O N S T A T Ă :**

**1.** Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 11 martie 2019, procesul penal în privința lui Botnari Feodor învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.166 alin.(2) lit. d) Cod penal, a fost încetat, din motiv că fapta acestuia constituie contravenție.

Procesul contravențional în privința lui Botnari Feodor, a fost încetat, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională.

Acțiunea civilă a fost admisă în parte, dispunându-se încasarea de la Botnari Feodor cu titlu de prejudiciu moral în beneficiul lui Tihu Sergiu suma de 3 000 lei.

Procesul penal în privința lui Munteanu Teodor, Dumbrava Alexandru și Samson Ion

învinuiți de comiterea infracțiunii prevăzute de art.164 alin.(2) lit. e) Cod penal, a fost încetat, din motiv că fapta acestora constituie contravenție.

Procesul contravențional în privința lui Munteanu Teodor, Dumbrava Alexandru și Samson Ion, a fost încetat, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională.

S-a dispus încasarea de la Munteanu Teodor, Dumbrava Alexandru și Samson Ion cu titlu de prejudiciu moral în beneficiul lui Tihu Sergiu suma de 3 000 lei, de la fiecare.

În rest acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

**2.** Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Botnari Feodor se învinuiește că la data de 09.11.2014, aproximativ la ora 19:00-20:00, având intenția privării de liberate a persoanei, sub pretextul de a clarifica conflictul care a avut loc anterior între acesta și Tihu Sergiu, după ce Tihu Sergiu a fost adus forțat de către Samson Ion, Munteanu Teodor și Dumbrava Alexandru, în gospodăria sa, situată în r-nul Xxxx xxxx a deschis ușa de la beciul din gospodăria sa și l-a împins pe Tihu Sergiu să intre în beci, după care intenționat a încuiat ușa de la beci și a stins lumina din beci, iar în timp ce ultimul ruga să i se permită să părăsească beciul dat pentru a pleca la domiciliu, acesta era ținut în beci, fiind privat de libertate.

Dumbrava Alexandru, se învinuiește că la data de 09.11.2014, aproximativ la ora 19:00-20:00, după o înțelegere prealabilă de comun acord cu Samson Ion și Munteanu Teodor, sub pretextul de a clarifica conflictul care a avut loc anterior între Botnari Feodor și Tihu Sergiu, s-au deplasat lângă magazinul "Taifas" din s. Cojușna r-nul Strășeni unde în acel moment se afla cet. Tihu Sergiu și cet. Bolozan Radu și urmărind intenția răpirii unei persoane, aplicând violența fizică asupra lui Tihu Sergiu, exprimată prin aplicarea mai multor lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, l-au aruncat forțat pe Tihu Sergiu pe bancheta din spate a automobilului de model "Ford Focus", care aparține lui Munteanu Teodor și l-au transportat la domiciliul lui Botnari Feodor din r-nul xxx xxx, unde contrar voinței acestuia, i-au limitat dreptul de a se deplasa la propria dorință, după care Botnari Feodor a deschis ușa de la beciul din gospodăria sa și l-a împins pe Tihu Sergiu să intre în beciul casei sale și intenționat a încuiat ușa de la beci și a stins lumina din beci, privându-l ilegal de libertate în continuare.

Munteanu Teodor, se învinuiește că la data de 09.11.2014, aproximativ la ora 19:00-20:00, după o înțelegere prealabilă și de comun acord cu Samson Ion și Dumbrava Alexandru, sub pretextul de a clarifica conflictul care a avut anterior între Botnari Feodor și Tihu Sergiu, s-au deplasat lângă magazinul "Taifas" din s. Cojușna r-nul Strășeni, unde în acel moment se afla cet. Tihu Sergiu și cet. Bolozan Radu și urmărind intenția răpirii unei persoane, aplicând violența fizică asupra lui Tihu Sergiu, exprimată prin aplicarea mai multor lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, l-au urcat forțat pe Tihu Sergiu pe bancheta din spate a automobilului de model "Ford Focus", care aparține lui Munteanu Teodor și l-au transportat la domiciliul lui Botnari Feodor din xxxx xxxx, unde contrar voinței acestuia, i-au limitat dreptul de a se deplasa la propria dorință, după care Botnari Feodor a deschis ușa de la beciul din gospodăria sa și l-a împins pe Tihu Sergiu să intre în beciul casei sale și intenționat a încuiat ușa de la beci și a stins lumina din beci, privându-l ilegal de libertate în continuare.

Samson Ion, se învinuiește că la data de 09.11.2014, aproximativ la ora 19:00-20:00, după o înțelegere prealabilă și de comun acord cu Munteanu Teodor și Dumbrava Alexandru, sub pretextul de a clarifica conflictul care a avut anterior între Botnari Feodor și Tihu Sergiu, s-au

deplasat lângă magazinul "Taifas" din s. Cojușna r-nul Strășeni, unde în acel moment se afla cet. Tihu Sergiu și cet. Bolozan Radu și urmărind intenția răpirii unei persoane, aplicând violența fizică asupra lui Tihu Sergiu, exprimată prin aplicarea mai multor lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, l-au urcat forțat pe Tihu Sergiu pe bancheta din spate a automobilului de model "Ford Focus", care aparține lui Munteanu Teodor și l-au transportat la domiciliul lui Botnari Feodor a deschis ușa de la beciul din gospodăria sa și l-a împins pe Tihu Sergiu să intre în beciul casei sale și intenționat a încuiat ușa de la beci și a stins lumina din beci, privându-l ilegal de libertate în continuare.

**3.** Nefiind de acord cu sentința, au declarat apeluri procurorul și avocatul Marcel Moraru în interesele părții vătămate Tihu Sergiu.

**3.1. Procurorul**, a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care inculpatul Botnari Feodor să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.166 alin.(2) lit. d) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis; inculpații Dumbrava Alexandru, Munteanu Teodor și Samson Ion să fie recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art.164 alin.(2) lit. e) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, pentru fiecare.

**3.2. Avocatul Marcel Moraru în interesele părții vătămate Tihu Sergiu**, a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care inculpații să fie atrași la răspundere penală, admiterea integrală acțiunii civile înaintată de partea vătămată Tihu Sergiu.

**3.3.** La 04 aprilie 2019, partea vătămată Tihu Sergiu, a înaintat în scris o cerere în care a indicat că își retrage apelul declarat de către avocatul Marcel Moraru în interesele părții vătămate Tihu Sergiu împotriva sentinței.

**4.** Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2019, a fost admisă cererea părții vătămate Tihu Sergiu privind retragerea apelului declarat, cu încetarea procedurii de apel, apelul procurorului a fost respins, ca fiind depus peste termen, cu menținerea sentinței atacate, fără careva modificări.

**4.1.** În partea descriptivă a deciziei adoptate, instanța de apel a menționat că, procurorul a fost prezent la ședința de judecată din 25 ianuarie 2019, ședința în cadrul căreia a fost stabilită data pronunțării și deliberării sentinței și anume data de 21 februarie 2019, ora 15:00, care însă nu avut loc, fiind stabilită următoarea ședință de judecată pentru data de 27 februarie 2019, ora 11:30 și care din motivul complexității cauzei, pronunțarea sentinței a fost amânată pentru data de 11 martie 2019, ora 15:00, iar procurorul a cunoscut termenul de atac, de 15 zile, însă a depus apelul peste termen, fără motive întemeiate.

Instanța de apel a menționat că procurorul a omis termenul de depunere a apelului fără careva motive întemeiate, motiv din care apelul procurorului nu poate fi repus în termen, întrucât nu sunt motive întemeiate prevăzute de legiuitor la art.403 Cod de procedură penală, de repunere în termen.

Instanța de apel a reținut că potrivit prevederilor art.231 alin.(3) Cod de procedură penală, se specifică că la calcularea termenului de apel se aplică sistemul de unități libere (zile libere) cu posibilitatea prelungirii termenului până la prima zi lucrătoare, dacă acesta urmează să se sfârșească într-o zi nelucrătoare. Totodată, la calcularea termenului de apel, nu se ia în calcul

ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Instanța de apel a statuat că, că în speță termenul de declarare a apelului a fost omis de către procuror, din circumstanțe care sunt imputabile părții și nicidecum instanței de judecată.

Cu referire la cererea de retragere a apelului părții vătămate, instanța de apel a considerat, că aceasta este depusă în conformitate cu prevederile art.407 alin.(1) Cod de procedură penală, conform cărora până la începerea cercetării judecătorești la instanța de apel, oricare dintre părți își poate retrage apelul declarat. Retragerea trebuie să fie făcută de apelant, constatând că această retragere a apelului nu încalcă drepturile și libertățile legale ale părților la proces.

Instanța de apel a menționat că partea vătămată Tihu Sergiu, în scris a declarat că își retrage apelul declarat împotriva sentinței în privința lui Botnari Feodor, Dumbrava Alexandru, Munteanu Teodor și Samson Ion, această decizie, fiind susținută în ședința instanței de apel.

**5.** Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de procuror, care, invocând temeii de drept prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicitând acesteia și remiterea cauzei la rejudecare, în aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Din conținutul cererii de recurs se desprinde că recurentul nu este de acord cu soluția despre respingerea pe motivul tardivității a cererii sale de apel, invocând că potrivit prevederilor art.231 alin.(3) Cod de procedură penală, la calcularea termenului pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește, prin urmare reieșind din faptul că sentința instanței de fond a fost pronunțată la 11 martie 2019, termenul de declarare a apelului a expirat la 27 martie 2019, dată la care a fost înregistrat apelul.

**6.** Avocatul Dumitru Cazacu în numele inculpatului Samson Ion a depus referință, prin care își exprimă opinia asupra recursului declarat de procuror, menționând că decizia instanței de apel este legală, urmând a fi menținută fără modificări.

**6.1.** Avocatul Ion Gumeniuc în numele inculpatului Botnari Feodor, a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat, solicitând menținerea deciziei instanței de apel fără modificări.

**6.2.** Avocatul Alexei Croitor în numele inculpatului Dumbrava Alexandru, a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de procuror, solicitând menținerea deciziei instanței de apel fără modificări.

**7.** Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Reieșind din conținutul cererii de recurs, instanța de recurs constată că, în esență, partea acuzării critică soluția instanței de apel privind respingerea pe motivul tardivității a apelului declarat.

Verificând actele cauzei, în raport cu criticele titularului dreptului de recurs, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel, prin pronunțarea soluției de respingere a apelului depus de procuror, ca tardiv, cu menținerea sentinței atacate, a admis eroarea de drept prevăzută de pct. 6) din alin.(1) al art.427 Cod de procedură penală, mai concret instanța evaziv a prezentat argumentele care au stat la baza soluției adoptate și nu a relevat circumstanțe importante pentru

justa examinarea a cauzei.

Pentru a statua asupra acestei soluții, instanța de recurs a rezultat din următoarele circumstanțe factologice.

Colegiul penal lărgit atestă că, în ședința de judecată din 25 ianuarie 2019 în prima instanță, părțile au purces la dezbateri, ulterior s-a anunțat întrerupere pentru a fi pronunțată sentința pentru 21 februarie 2019, care însă nu avut loc și aceasta a fost amânată pentru 27 februarie 2019 și respectiv pentru 11 martie 2019.

La data de 11 martie 2019, completul s-a retras în deliberare pentru adoptarea sentinței și s-a dat citire acesteia.

La data de 27 martie 2019, procurorul a declarat apel, care a fost respins ca fiind depus peste termen, cu menținerea sentinței atacate, fără careva modificări.

În acest context Colegiul penal lărgit reține că, termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui este stabilită exhaustiv prin lege, acesta având un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac. Subsecvent, art.402 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede că, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel, iar art.231 alin.(3) Cod de procedură penală, prevede că, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit constată că termenul de declarare a apelului împotriva sentinței pronunțate, a expirat la sfârșitul zilei de 27 martie 2019, iar instanța de apel nu a verificat îndeplinirea cerințelor art.231 alin.(3) Cod de procedură penală, ținând cont de data la care a fost depus apelul declarat de procuror.

Reieșind din cele menționate și prevederile art.231 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit statuează că apelul procurorului a fost declarat în termenul prevăzut de lege și instanța de apel urma să-l examineze în fond.

În acest context, instanța de recurs evidențiază că apelul, reprezentând cel de-al doilea grad de jurisdicție asupra fondului cauzei și fiind o cale de atac de reformare a hotărârii primei instanțe, atât în fapt cât și în drept, n-a fost examinat în fond, fiind declarat greșit ca tardiv.

Reieșind din cele expuse, decizia instanței de apel este adoptată cu încălcarea legislației penale, fapt ce se apreciază de Colegiul penal ca eroare procesuală, care se încadrează în pct. 6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel și se consideră temei de recurs.

În acest context, Colegiul penal lărgit consideră că eroarea comisă nu poate fi reparată de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să înlătore erorile constatate mai sus, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

## DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vitalie Călugăreanu, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2019, în cauza penală în privința lui **Botnari Feodor xxxx, Dumbrava Alexandru xxxx, Munteanu Teodor xxxx și Samson Ion xxxx**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 17 noiembrie 2020.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico